

Az utolsó hely perspektívája

Az ige tanúsága szerint csak barátok közt jöhet létre az a bizalmi kapcsolat, amely emberi szabályokat, rendszereket képes fölülírni. Az utolsó hely alázata juttathat minket a meghívó gazda asztalához.

3.

Hangtalanul énekelni

Hangtalanul énekeltek beszélni nem tudó gyermekek, s mi hallottunk minden hangot, lelkük hangját, és értettük minden szavukat. Tudom, nemcsak én éltem ezt át, hanem valamennyien, akik ott voltunk. Értettük mind, hogy csodát élünk át. Értettük egymást szavak nélkül.

4.

A helikopter felett

Megtettem mindent, de rádöbentem: Istenem, ezt valamiért adta. Egészen más a helyzet ott, ahol súlyosabb a gond. Rá kell jönni arra, hogy mindenféle orvosi manőver, helikopter felett ott van a legnagyobb orvos, aki nélkül semmik vagyunk.

7.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXIX. ÉVF. • 1. SZÁM
2018. JANUÁR 1.
ÁRA 1 LEJ

Új esztendő: ötszáz plusz

Nemsokára új évet kezdünk. A 2018-ast. Több szempontból lesz emlékezetes, fontos vagy éppen különös.

Mindjárt év elején ünnepeljük a vallásszabadság 450. évfordulóját, amely a 16. századi erdélyi társadalom érettségét és toleranciáját hirdeti mind a mai napig – az egész világnak. Sajnálatos módon éppen jövőre lesz száz éve annak, hogy véget ért az első világháború, a Balázsfalván öszegyűlt románok pedig kinyilvánították, hogy márpedig Erdély Romániával fog egyesülni. Míg a török hadsereg megvédte saját országának feldarabolását, és kiűzte az angolokat, addig a kommunisták által leszerelt magyar hadsereg kénytelen volt elfogadni a két évvel később, 1920-ban született trianoni diktátumot és beérni a gyulafehérvári nyilatkozattal. Amelyet azóta sem tartottak be. Így hát a 2018-as esztendő ebből a szempontból fájó emlékezés lesz számunkra. Egyrészt a 16. századi erdélyi toleranciára, másrészt a 21. századi irántunk megnyilvánuló intoleranciára. Az új évben éppen ezért sok türelemre és higgadságra lesz szükségünk, hiszen 2017-ben is sok provokáció érte már erdélyi magyarságunkat, 2018-ban azonban – a tapasztalatok szerint – sokkal gyakoribbak lesznek.

Az új évben ellenőrizzük, hogy megfogantak-e a fák! Vajon életünkben megfogannak-e az új elhatározások?

A jövő év egyesek számára az egyházkerületi választásokért lesz fontos, mások azért tartják majd vízvázalstónak az esztendőt, mert Magyarországon parlamenti választásokat rendeznek. És egyáltalán nem mindegy, hogy az anyaországban a határon túli magyarság érdekeit is szem előtt tartó kormány vagy

a keresztyén magyarságot sárba tipró hatalom kerül az élre. Nem mindegy, folytatódik-e a Kárpát-medencei magyarság sorskérdései iránt érzékeny politizálás, vagy a térségünket migránsokkal elárasztani kívánó, a nyugati hatalmakat kiszolgáló bábkormány | 2. alakul.

Az Ószövetség reformátora nyomában

Az elmúlt évek során, Istennek hála, már hat alkalommal sikerült Erdélyben megszerveznünk a nyári, egyhetes presbiteri továbbképző tábort.

A részt vevő presbiterok és hozzátartozóik részéről sok pozitív visszajelzést kaptunk, de a legjobb az, hogy többen vannak, akik évről évre visszatérnek alkalmainkra. Voltak, akik jelezték, hogy nem tudnak nyáron egy egész hetet szabaddá tenni. Ezért a presbiteri szövetség (PSZ) tavalyi közgyűlésén elhatároztuk, 2017-ben egy rövidebb, intenzívebb képzést is szervezünk ugyanabban a témában, ugyanazokkal az előadókkal. A határozat értelmében november 30. és december 3. között Szovátnán tartottuk az I. téli presbiteri továbbképző tábort.

Az Ezékiás, a reformátor témát jártuk körbe Szép Eduárd beresztelki lelkipásztor vezetésével.

| 5.

Áldás nélkül félelemben élhetünk

Megújult az egerpataki templom

Két év munkálatait zárták le Egerpatakon, miután a gyülekezetnek sikerült a templomot megújítani. A hálaadó istentisztelet után megemlékeztek arról is, hogy 75 éve országzászlót avattak.

A 67. zsoltár alapján elmondott igehirdetésében Kató Béla püspök az áldás fontosságát hangsúlyozta. Egy emlékév végére elfáradhat az ember, ilyenkor Isten áldása az, ami nyugalmat ad – mondta az igehirdető. A ma embere azonban mást tart fontosnak, életünk biztonsága érdekében az anyagiakra helyezük a hangsúlyt. | 6.

Tanulságos igék Nehémiásról 1.

Imádsággal lépni az új évbe

Nehémiás könyve Isten országának építéséről szól, ami nem könnyű feladat, de amelynél nincs fontosabb ez új esztendőben sem. Az új évnek is az lehet a nagy ajándéka, ha Isten országa épülhet – általunk is.

Susán városából már szinte semmi sem maradt. A mai turista, aki Iránba látogat, már csak porladó romokat talál itt. De valamikor nagy és fényes város volt, a perzsa királyok nyári rezidenciája. Itt találkozunk Nehémiással, aki Kr.e. 445 körül élt I. Artaxerxes uralkodásának idején. Ekkor Isten fogságba hurcolt népe engedélyt kapott a hazatérésre. Nehémiást saját kérésére engedte el a perzsa király, hogy helytartói szerepet töltsön be népe életében.

Az első dolog, amit Nehémiásról olvasunk, hogy imádkozott. Nincs ennél fontosabb munkánk az új évben sem. A hívó ember tudja: az ima nem levegőbe való beszéd, hanem Istennel való beszélgetés. Ő meghallgat minket. Ezt látjuk Nehémiás életében is. A fejezet úgy mutatja be őt, mint az imádság emberét.

De ki ez a Nehémiás? Nevének jelentése: az Úr megvigasztal. A király főpohárnoka volt, s ez abban az időben nemcsak jól fizetett állást jelentett, hanem bizalmi pozíciót is. Egyik holland barátom, akinek a testvére a király fővadásza, elmesélte, hogy fivérért 400 jelent-

kező közül választották ki a feladatra. Évente ugyanis egy napot csak kettesben tölt el a királlyal a vadászaton, ezért megbízható embernek kell lennie. A főpohárnoki állás veszélyt is hordozott magában, hiszen Nehémiás ivott először a király borából, s ha valaki azt megmérgezte, akkor ő lett az áldozat. Ez abban az időben egyáltalán nem volt ritka. De nemcsak ez jelentett veszélyt, mert Nehémiás részt vett a királyi lakomákon, amelyek mértéktelen ivászatba, paráznaságba torkolltak. Ilyenkor minden határ eltűnt. Feltevődik a kérdés: lehet-e Isten gyermeke ilyen helyen? Olyan környezetben, ahol Isten törvényeit lábbal tapossák. Nem kellett volna Nehémiásnak ezt visszautasítania?

Sok keresztyén számára bizony nagy kérdés, milyen állást vállalhat el, és milyen nem. De miért vállal el egy keresztyén ilyen veszélyes, kísértésekkel teli munkahelyet? Nem teheti

A keresztyén értékek és normák egyre inkább relativizálódnak...

csupán a több pénz és a karrier érdekében. Ám lehet, Istennek ilyen helyeken is szüksége van emberekre az ő terve végrehajtásában. A Bibliában azt látjuk, Isten gyermekei sokszor jutottak magas pozíciókba, gondoljunk csak Abdiásra, Aház udvarmesterére vagy Dánielre Nabukodonozor udvarában. Ilyen helyeken Isten szolgálja sokat jelenthet az ő országa építésében.

Nehémiás nem boldog ember, sőt levert, szomorú. Mi ennek az oka? Nos látogatói voltak. Júdeából jöttek Susán várába, hogy beszámoljanak az ottani helyzetről. Az egyik látogató épp a testvére, Hanáni. Amit elmesélnek, az sokkolja Nehémiást: a zsidók nagy tanácstalanságban, sőt szégyenben vannak. A város újjáépítése meghiúsult. Az ellenség bármikor betörhet, hisz a várfal is romokban áll.

Önkéntelenül is az egyház mai helyzetére gondolunk. Azt kell megállapítanunk, hogy az egyház ma is nehéz helyzetben van. Az elvilágiasodás, az elidegenedés, a pénz utáni hajszá ostromolják a falát, és már nagy réseket ütöttek rajta. A korszellem belopakodott háza-

Amikor meghallottam ezeket, napokon át ültem, sírtam és keseregtem, böjtöltem és imádkoztam a menny Istene előtt.

(Neh 1,4)

inkba, közösségeinkbe. A keresztyén értékek és normák egyre inkább relativizálódnak a „mindent szabad nekem” jelszó alatt. Ennek a következményeit inkább a nagyvárosokban látjuk, főleg nyugaton, de lassan már nálunk is. Mindenütt a lelki hanyatlás jeleit látjuk. Bárcsak azt mondhatnánk: a mi gyülekezetünkben ez másképp van.

Mit lehet tenni ilyen helyzetben? Hogyan próbáljunk segíteni? Mit tesz Nehémiás? Mindekelőtt odaáll Isten elé, és segítségül hívja az Úr nevét. Napokon keresztül böjtöl, imádkozik. Nem megszegyenítő ez számunkra? Mennyi időt töltünk mi el imádságban? Nemrég olvastam Lutherről, hogy ő átlagban nyolc órát imádkozott naponta. Nagyon megszegyelltem magam, mert sokszor még nyolc percet sem töltök el naponta imádságban. Higgyük el, ez a leghatalmasabb fegyverünk a lelki harcban. Ha megvizsgáljuk a lelki ébredések, megújulások történetét, mindig azt látjuk, hogy ezeket kitartó imádság előzte meg. Persze ezt a „világ fiai” nem ismerik, ők semmibe veszik az imádságot, nekik csak az emberi teljesítmény számít.

Nehémiás böjtölt is. Ezt mi szinte teljesen elfelejtettük. Sajnos ebbe a reformáció is besegített, ami akkor érthető volt, hiszen a böjt üdvösségszerző cselekedet volt, ezért kellett kiiktatni. De vajon nem az történt-e, amit ma így fogalmazzunk meg: a fürdővízzel együtt a gyermeket is kidobtuk. Látnunk kell: a Bibliában az imádságunk szinte mindig kísérője a böjt.

A próféta imádsága egyben hitvallás is. Valást tesz a hatalmas Istenről, aki annyi csodát tett már népéért az évszázadok során. Nekünk, amikor imádkozunk, mindig jó látni, hogy mi azzal az Istennel állunk szemben, aki irántunk való szeretetét már számtalanszor bizonyította. Ha Istent nagynak tudjuk látni, akkor problémáink már sokkal kisebbek lesznek. Nehémiás imádságában egyrészt láthatjuk az alázatot, másrészt pedig az Isten ígéreteire való hivatkozás. Mi is így imádkozunk az új évben. Legyen ebben a próféta példakép számunkra!

| LŐRINCZ ISTVÁN |

Új esztendő: ötszáz plusz

1. | Talán ezért is lesz jelentős vagy éppen különös, hogy az 1848-as forradalom és szabadságharc kitörésének 170. évfordulójára is az új esztendőben emlékezünk.

A legjelentősebb azonban olyan évforduló lesz, amely tulajdonképpen nem is az: ötszáz plusz. Vagy 500 + 1. A reformáció jubileumát követő esztendő. Mert sok előadást tartottunk idén, sok kopjafát avattunk, több templomot szenteltünk, rengeteg fát ültetünk, számtalan ünnepséget szerveztünk. De e sok esemény között maradt-e időnk arra, hogy elgondolkozzunk, mit is jelentett a reformáció ötszáz évvel ezelőtt, mit jelentett

idén? És legfőképp mit jelent számomra, számunkra? Legyen ez az előttünk álló esztendő a megnyugvás ideje, amikor hátratekintünk a mögöttünk álló időszakra, és számba vesszük, mit miért tettünk. De legyen a tervezés időszaka is: nézzük meg, megfogantak-e az ősszel elültetett fák. Nézzünk magunkba: imádkozunk-e többet, segítünk-e egyházunknak, közösségünknek, többet foglalkozunk-e családjainkkal? Megfogadjuk-e, ami számos templomszentelés alkalmával hangzott el a szószék magasságából: ne csak a falak épüljenek és szépüljenek, hanem mi magunk is élő, lelki közösséggé váljunk.

| SOMOGYI BOTOND |

Bibliaolvasó kalauz

FEBRUÁR

1.	Cs	1Móz 31,1–21	Mt 12,31–37
2.	P	1Móz 31,22–54	Mt 12,38–50
3.	Szo	1Móz 32,1–22	Mt 13,1–9
4.	V	1Móz 32,23–33	Mt 13,10–23
5.	H	1Móz 33	Mt 13,24–30
6.	K	1Móz 34	Mt 13,31–35
7.	Sze	1Móz 35	Mt 13,36–43
8.	Cs	1Móz 36	Mt 13,44–52
9.	P	1Móz 37	Mt 13,53–58
10.	Szo	1Móz 38	Mt 14,1–12
11.	V	1Móz 39	Mt 14,13–21
12.	H	1Móz 40	Mt 14,22–36
13.	K	1Móz 41,1–36	Mt 15,1–9
14.	Sze	1Móz 41,37–57	Mt 15,10–20
15.	Cs	1Móz 42	Mt 15,21–28
16.	P	1Móz 43	Mt 15,29–39
17.	Szo	1Móz 44	Mt 16,1–12
18.	V	1Móz 45	Mt 16,13–20
19.	H	1Móz 46	Mt 16,21–23
20.	K	1Móz 47	Mt 16,24–28
21.	Sze	1Móz 48	Mt 17,1–13
22.	Cs	1Móz 49	Mt 17,14–21
23.	P	1Móz 50	Mt 17,22–27
24.	Szo	2Móz 1	Mt 18,1–10
25.	V	2Móz 2	Mt 18,11–14
26.	H	2Móz 3	Mt 18,15–20
27.	K	2Móz 4,1–17	Mt 18,21–35
28.	Sze	2Móz 4,18–31	Mt 19,1–12

Az utolsó hely perspektívája

Bátran állíthatjuk, hogy református egyházunk igyekezett kiemelten, méltóan megünnepelni a reformáció ötszáz éves évfordulóját. A Refo 500 név alatt futó, számos és változatos rendezvénysorozatnak lehettünk tanúi vagy résztvevői. Egyháztagnaként gondolhatjuk, hogy többek közt tette mindezt a református önazonosságunk megszilárdításáért, az egyház egységéért és a világ felé irányuló küldetése okán. Mennyire sikerült ezt megvalósítani? – merül fel a kérdés. Válaszkeresés helyett szeretném megosztani a kedves olvasóval azokat a gondolatokat, amelyek foglalkoztattak; érzéseket, eseményeket, amelyeket megéltem a reformációi ünnepkör kapcsán. Egy kimondottan személyes és egy jelentős médiavisszhangot gerjesztő közösségi eseménnyel kapcsolatosat.

Februárban a 2017.reformatus.hu honlapot böngészve érdekes pályázati kiírásra lettem figyelmes: Figyelj az igehirdetésre! A feladat szerint vázlatot kellett készíteni az elhangzott igehirdetésről, magunkra nézve értelmezni, esetleg kiegészíteni saját igéértelmezési gondolatokkal. Lelkesedéssel láttam neki a feladatnak, amely tíz vasárnapomat töltötte ki. Nem kaptam választ a beküldött levelekre – nem is ez volt a lényeg –, de boldogan nyugtáztam a lelkészeink jelzését, hogy hiányozni fog a „ref-

lexió”, ha ebben a formában elmarad majd az igével való foglalatosságom.

Sokan összerezzennek, amikor a reformáció aktualizálására terelődik a szó, az egyházi rend elleni merénylet lehetőségét gyanítva. Azt hiszem, a hirdetett, írott és kijelentett igével ápoltt személyes és folyamatos kapcsolattartás a ránk váró „semper reformanda” feladatai közé tartozik.

A másik gondolat a gyülekezeti kirándulással kapcsolatos, ugyanis annak szervezése közben derült ki: kolozsvári látogatásunk egybeesik az egyházkerületi központi rendezvény időpontjával. Készültünk az ötszáz lelkipásztor és presbiter jelenlétére számító jubileumi alkalomra. Meg is érkeztünk időben a kolozsvári Farkas utcai templomhoz, de amikor befordultunk volna az impozáns épület ajtaján, teológusok udvariasan közölték, már csak lelkészeknek lehet bemenni. A templom előtt padokat és méretes kivetítőtáblát készítettek elő a szervezők. Gondoltak tehát azokra is, akik a helyszűke miatt kiszorultak a templomból. Már csendesedni kezdett a „kirekesztésért” háborgó bűnös önérzetem, amikor segítségemre jött a szeptemberben tartott vajnafalvi evangélikációs sorozat alapigéje: „ha valaki lakodalomba hív, ne ülj a főhelyre, mert lehet, hogy nálad érdemesebb embert is meghívott. És ha odamegy hozzád, aki meghívott téged is meg őt

is, és így szól: engedd át neki a helyed! – akkor szégyenszemre az utolsó helyre fogsz kerülni. Hanem ha meghívnak, menj el, ülj le az utolsó helyre, hogy amikor jön az, aki meghívott, így szóljon hozzád: barátom, ülj feljebb! Akkor becsületed lesz minden asztaltársad előtt. Mert aki felmagasztalja magát, megaláztatik, aki pedig megalázza magát, felmagasztaltatik.” Lk 14,8–11

Az ige tanúsága szerint csak barátok közt jöhet létre az a bizalmi kapcsolat, amely emberi szabályokat, rendszereket képes fölülírni. Az utolsó hely (nem a templomi vagy templom előtti padok elrendezésére gondolok) alázata juttathat minket a meghívó gazda asztalához.

*

Imádság: Mindenható Atyánk, kérünk téged, bocsásd meg nekünk a főhelyek kívánását, önérzetünk sértettségét, de a reformátori feladataink mulasztását is. Te Fiadat küldted a kereszt alázatába, hogy nekünk életünk legyen. Érdemünk nincs, te mégis barátot, szabadítót küldtél Jézusban. Mi sokszor elhagyunk, megfedkezünk rólad, de te ma is velünk vagy Szentlelked által. Köszönjük a reformátorok hitét, nyakasságát, de kitérdepelt szőnyeget is. Add, hogy református néped ne térjen le a te utadról, vezesd asztalodhoz népedet. Jézus nevéért kérünk, hallgasd meg imánkat! Ámen.

| KÁDÁR GYULA |
a kovászna-vajnafalvi gyülekezet gondnoka

Kristyori mementó

A reformáció ötszáz éves évfordulója alkalmából az erdélyi református életet bemutató fényképkiállításom másfél tucatnyi helyszínen külön kitértem az egyik fotóra, amely egy pusztulásra ítélt templomtornyot ábrázol. A fénykép címe: Egy szórványtemplom végnapjai (Kristyor).

Kristyor Brádtól hat kilométerre fekvő falu Hunyad megyében, református temploma a 18. században épült. Akkoriban virágzott a bányászat, aminek tulajdoníthatóan a mindvégig kisebbségben levő magyar lakosság viszonylag számottevőnek bizonyult. Száz évvel ezelőtt a Monarchia utolsó népszámlálásakor, 1910-ben, 2247 lakójából 631 magyar és 75 német anyanyelvű volt; a magyarok nagyrészt római katolikusok, kisebb részt reformátusok. Ma már alig tucatnyi magyar lakja. Egyébként itt született 1931. december 3-án Furka Árpád Széchenyi-díjas vegyész, budapesti egyetemi tanár, a kombinatorikus kémia kutatója. A nemrég elhunyt Nobel-díjas Oláh György után az egyik legnagyobb élő magyar kémikus. Születésekor még álltak a templomfalak, épségben volt az istenházának hajója, és nem járta át a szél a tornyot.

Bár nyolc évtized általában nem túl hosszú idő közösségi szempontból, Erdélyben történelmi korszakot jelent. Kristyor református templomának a sorsa megpecsételődött, fokozatos pusztulásra ítéltetett. A hívők nélküli gyülekezet temploma mára bárki számára átjárhatóvá vált. A „menteni a menthetőt” jegyében tizenöt évvel ezelőtt a harangot Dévára szállították, így sikerült megőrizni az utóknak. Amikor

Kristyor református templomának a sorsa megpecsételődött, fokozatos pusztulásra ítéltetett

néhány évvel ezelőtt a fényképet készítettem, a toronynak a váza még állt, és égbe meredt a templom tornyának a gombja csillaggal a végében. Ezt ábrázolja a fénykép.

Októberben a magyar közösség meghívásának eleget téve Fogarason mutattam be a fényképkiállítás anyagát, a hozzá kapcsolódó kiadványt, miközben feleségem az általa gyalog megtett Mária-útról tartott vetített képes előadást. A református gyülekezet tanácsstermében megtartott együttléte követően Szász

Tibor lelkipásztor elmesélte, hogy „kiszemeltek” maguknak a kristyori csillagot. A fogarasi templom gömbje ugyanis nem folytatódik sem kakassal, sem csillaggal. Meg is beszéltek a hunyadi esperessel, és már az elszállítását intézték, amikor kiderült: időközben „lába kelt”. Így hát Fogaras református temploma csillagtalán maradt. A fénykép azonban kristyori mementó maradt, és mindannyiunkat a láthatatlan betlehemi csillag felé irányít.

Elfogyó beszéd

„...Isten meghallgat minket, amikor az ő Lelke által imádkozunk, hozzá.”
(Kálvin János)

A digitalizáció kora fejlett kommunikációs eszközöket tesz a kezünkbe, de magára a kommunikációra képtelen megtanítani. Olyan sok küszködésünkbe kerül megértetni magunkat egymással. A legtöbbször nem is sikerül. Nem „vesszük” az adást, nem vagyunk egy hullámhosszon. Olyan ritka, hogy valakivel akár órákat is végigbeszélünk, és közben azt érezzük, hogy repül az idő. Mert ma már annyi minden más beszél helyettünk. A legtöbb családlátogatáson kérem kell, hogy ha már nem kapcsolják ki, legalább halkítsák le a tévét. Ez azt jelzi, hogy sok családban reggeltől estig nem a családtagok beszélnek, hanem a közjük ereszkedő médiazaj. Szép lassan beleszokunk a közösségi média félszavaiba, félmondataiba, és elszokunk a társalgástól, ahogy azt egyes sci-fi filmekben láttuk a szép új világról. Furcsa kontraszt, hogy miközben ma minden a kommunikációról szól,

valójában egyre kevesbé magáról a beszédről, a társalgásról. A lelkészi hivatalban sokan állva toporognak: sietnek, egy-két perc alatt el akarnak intézni mindent. Mint egy ügyintézés alkalmával a kormányhivatalban. Ezért mindenkit leültetnek, és előrebozsátom: nem egy-két percig fog tartani, adjunk időt egymásnak. Ilyenkor az emberek is hajlamosak elengedni magukat, és egy kicsit hátradőlnek, beszélgetni, mesélni. A legtöbbször az is gond, hogy nincs kinek mondani. Kálvin a Róma 8,27 magyarázatában arra biztat, hogy az Istennel való társalkodásunk soha nem kidobott idő, sőt életünk, terveink megalapozása, ha vele közösen „előkészítjük” egy-egy élethelyzetünket. Az életrontó rohanás helyett olyan csendesség gyakorlása, amelyben a mi Urunk szövetségét, áldó reánk figyelmét kérjük. Olyan beszéd, amelyből nem fogyhat ki a szívünk, a szánk, és amit semmilyen más, nálunk okosabb eszköz sem lesz képes helyettesíteni.

| FÁBIÁN TIBOR |

Hangtalanul énekelni

Egy rendkívüli koncert margójára

Eddig úgy tudtam, hogy csak jó énekhanggal és megfelelő zenei hallással rendelkező személyek tudnak szépen énekelni. Hogy csak akkor ér valamit egy koncert, ha jó a hangosítás, és jól lehet hallani a dallamot, szöveget. Néhány siketnéma gyermek viszont teljesen megváltoztatta, sőt más szintre emelte az éneklésről való felfogásomat.

Csodaként éltem át fellépésüket a Kolozsvári Magyar Operában, amikor a Reformáció 500. évfordulója alkalmával tartott ünnepségen láttam és hallottam őket. Igen, hallottam őket. A Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolájának jelelőkórusát azóta meghívtuk Gyaluba, hogy gyülekezetünk tagjai is részesüljenek e páratlan élményben.

A szeretetszolgálat fontosságát hangsúlyozó nyugalomnapon megmozgatta lelkünket tizen-négy gyermek összehangolt jelbeszéde, ahogyan „karmesterükre” figyelve, kifogástalanul „énekeltek el” repertoárjuk darabjait. Hátuk mögött két énekes adta elő a dalokat, de már a koncert első perceiben azon kaptam magam, hogy nem

is őket hallgatom, hanem a jelelő gyermekeket, akik teljesen elbűvölték a gyülekezet tagjait. Könnyes szemmel kísértük figyelemmel a kézmozdulatokat, amelyek mintha énekhangok

Hangtalanul énekeltek beszélni nem tudó gyermekek, s mi hallottunk minden hangot, lelkük hangját, és értettük minden szavukat.

lettek volna. Helytelenül fogalmaztam: nem mintha, hanem valóságos hangok voltak. Lelkük minden rezdülését belefoglalták mozdulataikba, hiszen lelki világukat vetítik bele minden egyes lendületbe. Leírhatatlan érzés volt. Felemelő és szép. Emberi s mégis valami magasabb. Hangtalanul énekeltek beszélni nem tudó gyermekek,

Add, hogy mértéktartással éljünk...

Kálvin újévi imája

Mindenható Istenünk, te alászálltál hozzánk, és gondoskodtál arról, hogy mindazt megadd nekünk, ami földi életünkhöz szükséges és fontos. Segíts megtanulnunk azt, hogy egészen rád bízunk magunkat, s így áldásoddal induljunk az új esztendő felé. Szentlelked vezessen minket, ő gyűjtsa fel bennünk a buzgóság lángját. Azért lángoljunk, hogy téged segítségül hívjunk.

Kegyetlenség és mértéktelen embertelenség vesz körül minket, így gyakran tévelygünk a külső dolgokban. Úgy tűnik, az emberek megfélemeznek magukról, s olyan háborúságokba keverednek, amelyek során feledve lesz minden jogszerűség és minden törvény. Ahol viszont Istent felismerik és megismerik, ott felébred és növekszik az emberség. Ahol pedig kölcsönösen elnyomják és meghazudtolják egymást, ott az is kiderül, hogy kiveszett belőlük a te félelmed.

A kert feletti felügyeletet te Ádámra ruháztad, hogy ezzel is megmutasd, szabadon rendelkezhetünk azokkal a dolgokkal, javakkal, amiket te azzal a feltétellel bízál ránk, hogy mértéktartással és megalégedéssel éljünk velük. Ami pedig még hiányzik, arról gondoskodjunk. Semmi más nincs, amiben téged igazán követhetnénk, mint a jó cselekvése. Nem elég az, ha a hit bennünk megfog, azt folyamatosan táplálnunk és növelnünk kell. Urunk, Istenünk, tudjuk, azért vagyunk e földön, hogy egy szívvel és egy szájjal magasztaljunk téged, s ez legyen életünk igazi értelme és célja. Add meg ezt nekünk! Ámen.

s mi hallottunk minden hangot, lelkük hangját, és értettük minden szavukat. Tudom, nemcsak én éltem ezt át, hanem valamennyien, akik ott voltunk. Éreztük mind, hogy csodát élünk át. Értettük egymást szavak nélkül. „Mikor még nyelvem sincs a szó, immár egészen érted azt, Uram!” (Zsolt 139,4) – hangzott el a zsoltáros élménybeszámolója a koncertet bevezető istentiszteleten. Ezt éltük át mi is a templomban. Erről szól a szeretet: megérezni és megérteni szavak nélkül is, mi zajlik le a másik emberben, s ennek megfelelő magatartást tanúsítani. Közelebb kerülni a testvérhez, áldás lenni számára.

Az ünnepséget követő szeretetvendégségen az ehető szívecskékkel díszített sütemények elfogyasztása közben azt is megtanultuk, hogyan fejezzük ki jelbeszéddel, amikor valami nagyon jólesik nekünk. Végül átadtuk a gyerekeket elkísérő igazgatónőnek a perselyben összegyűlt adományokat az iskola részére, hiszen ezért hívtuk őket éppen diakónia vasárnapjára. Mégis furcsa érzés töltött el minket, gyaluiakat: rádöbbentünk, hogy tulajdonképpen nem mi adtunk nekik. Ők adtak nekünk. Megtanítottak minket beszélni – a szeretet nyelvén.

| NYESTE LÁSZLÓ CSABA |

Az emlékezés jövőformáló szerepe

Hatvanéves a kolozsvári Irisz-telepi templom

Megszépült, letisztult udvarral várta ünnepre december 2-án a gyülekezetet a kolozsvári Irisz-telepi templom: hatvan évvel ezelőtt, december 1-jén szentelték fel, a kommunizmusnak abban az időszakában, amikor szinte lehetetlen volt templomot építeni.

A hálaadó istentiszteleten Kató Béla püspök hirdette az igét. Prédikációjában arra hívta fel a figyelmet, hogy az ember az egyetlen olyan teremtménye Istennek, amely képes emlékezni, ez pedig csoda. A 21. századi ember mindent természetesnek vesz, pedig Isten csodái minden nap körülvesznek. Az együttlét alkalmával arra emlékezünk, hogy amikor a templom épült, le-

hetetlen volt bármit tenni az egyházban – mégis volt, akinek sikerült. A püspök szerint az emlékezés nagy szerepet játszik a jövő formálásában is.

Farkas László lelkipásztor köszöntőjében a templom és a kolozsvári reformátusság kialakulásáról beszélt. Kitért arra, hogy a hidelvei gyülekezetéhez tartozó gyárnegyed, valamint a

Kerekdomb hogyan vált önálló egyházközséggé, miként építettek templomot maguknak a gyülekezeti tagok, akik önmaguk szervezték meg a gyülekezeti életet. 1931-ben a hidelvei gyülekezetbe megválasztott Biró Mózes felismerte: a hatezer lelkes gyülekezetbe tartozó kerekdombi és az Irisz-telepi közösség külön odafigyelést és pásztorolást igényel. A templom terveit Kós Károly és Debreceni László készítették, 1950-ben kezdték el építeni, 1957. december 1-jén Vásárhelyi János püspök szentelte fel.

A közösség élete azonban jóval hamarabb kezdődött, 1922 és 1928 között a gyülekezet iskolájában munkálkodó Surányi Erzsébet házi bibliaórákat szervezett. Az istentiszteleti rendet Borbáth Dániel, a szeretetház igazgatójának és Imre Lajos teológiai tanárnak a segítségével szervezték meg a gyárnegyedben. Rác Eszter 1928 és 1932 között szintén tanítónak segített Surányi Erzsébet törekvéseit és munkáját, valamint ki kell emelni Wagner Istvánné áldásos munkáját, aki 33 évig volt a gyülekezet kántora, ő szervezte meg a vasárnapi iskolát a közösségben. A templom a gyülekezet adományából épült fel, a gyülekezet maga is sokat segített közmunkával hét év alatt.

Az egyházközség 2147 lélekkel alakult meg, azóta folyamatosan apadt. Ma 840 lélek van, az utóbbi években azonban nem csökkent jelentősen, hiszen a Szent György-hegy alatti építkezések folytán sokan költöztek be az egyházközség területére, az ő felkutatásuk és a gyülekezetbe való bekapcsolásuk folyamatban van.

Dr. Bustya Dezső nyugalmazott lelkipásztor, egykori Irisz-telepi egyháztag levélben emlékezett vissza a templomépítésre, gondolatait Farkas László lelkipásztor olvasta fel. Biró József Zete, Biró Mózes egykori lelkipásztor fia köszöntőjében hangsúlyozta, hogy a templom felépítése Isten csodája. Az Irisz-telepen élő hívek földészek, hóstátiak voltak, akiket mindenükből kiforgattak, nem voltak gazdag emberek. A templomot Isten segítségével az emberek mégis felépítették, nem a fölöslegükből adtak, hanem igazi áldozatot hoztak. A vágy olyan erős volt, hogy a templom felett még nem volt fedél, de már ácsolt lócákon tartottak istentiszteleteket a szabad ég alatt.

A szerző felvétele

| KISS GÁBOR |

Az Ószövetség reformátora nyomában

1. Több értékes dolgot tudunk meg a próféta koráról, és megvizsgáltuk, azok milyen formában jelentek meg a reformáció idején, és miként vannak jelen a mi életünkben. Megtudtuk, nemcsak 1517 után volt reformáció, hanem Ezékiás korában is, és a semper reformanda elvet valló egyházunkban ma is szükség van a megújulásra. Ennek elsősorban a mi életünkben kell megtörténnie.

A tábor tiszteletbeli meghívottja Szabó Dániel, a magyarországi PSZ nemzetközi tanácsadója volt, akit elkísért Váczi Gábor utazótíkárral is. A mindnyájunk Dani bácsijával folytatott esti beszélgetések is építőek voltak: irigylésre méltó szellemi frissessége, lelkisége és alázata sokunkat megszégyenített.

A tábor negyvenfős közössége nyolc egyházmegyéből, valamint az anyaországból gyűlt össze: sepsi (15), brassói (5), kézdi-orbai (4), kolozsvári (4), udvarhelyi (3), marosi (3), küllői (3), görgényi (1), Magyarország (2).

A résztvevők többsége első alkalommal vett részt szövetségünk táborában, így megállapíthatjuk: jó ötletnek bizonyult a rövidebb időtartamú, téli képzésnek a megszervezése. A fiatalabb, még dolgozó testvéreink mel-

lett, szép számmal voltak jelen a gyülekezeteikben hűségesen, tevékenyen szolgáló idősebb presbiterek is: két testvérünk 90, illetve 91 évesen jött el Kolozsvárról, illetve Brassóból. Úgy érezték: még ebben a korban is van mit tanulniuk. Nekünk, fiatalabbaknak példát kellene vennünk tőlük! Reméljük, jövőre több fiatal fog jelentkezni képzéseinkre.

| FERENCI ISTVÁN |

Áldás nélkül félelemben élhetünk

1. | A zsoltár szerint azonban, ha nincs Isten áldása az ember életén, akkor semmit nem érnek az összegyűjtött anyagiak. Régen a szülők áldását kérték a házasságra, ma viszont ezt magánügynek tartják a fiatalok, holott a házasság megáldásán múlik a közösség, a nemzet jövője. Az áldatlanság az emberi gyarlóság, a bűn következménye, áldás nélkül a félelem veszi át életünk felett az irányítást. Ezért fontos, hogy Isten áldását megmutassuk másoknak, hiszen Isten bennünket is felhasznál áldásos-zökként.

Balogh Zoltán kézdi-orbai esperes köszöntőjét követően Dezső László Levente lelképásztor a templom felújítási munkálatairól beszélt. Két évvel ezelőtt a templom tornya bádoggal maradt. A sürgősségi beavatkozás után kezdtek neki a munkálatoknak. Arra voltak elsősorban kíváncsiak, hogy a támogatásokon túl az egerpatakiak milyen áldozatot tudnak hozni a templomukért. A gyülekezet 75 százaléka adakozott, képes volt önmagáért gyűjteni. Törekvését támogatta az egyházkerület, a Kovászna Megyei Tanács, Réty község önkormányzata, a helyi közbirtokosság, Böhönye önkormányzata.

1942-ben Erdély-szerte országzászlókat avattak azokon a településeken, amelyeket rövid időre visszacsatoltak Magyarországhoz, az egerpataki országzászlót Böhönye község adományozta, ezt a kapcsolatot elevenítették fel a közelmúltban. Zsoldos Márta Piroska, Böhönye

A szerző felvételei

polgármestere köszöntője után átadta a gyülekezetnek Böhönye község és az ország zászlóját, valamint felolvasta az egyházközség levelét, amelyben Isten áldását kérték a belső megújulásra is.

A jelenlevőket Tamás Sándor megyei tanácselnök, valamint Dombora Lehel, Réty község polgármestere is köszöntötte. Az egerpataki közösséget bemutató falufüzetet Kisgyörgy Zoltán

újságíró szemléltette, majd a gyülekezet fiataljai szolgáltak. A hálaadó istentisztelet után a templom udvarán Ördög József néhai lelképásztor emlékére a nőszövetség a templom előtti téren felállított kopjafát koszorúzta meg, a reformáció ötszázadik évfordulójának emlékére pedig öt tuját ültettek el. Innen az országzászló talapzatához vonult a gyülekezet, koszorúzás után szeretetvendégségre került sor.

| KISS GÁBOR |

Megújult a fiatfalvi reformátusok orgonája

Tíz év némaság után újból megszólalt a fiatfalvi orgona. A gyülekezeti összefogással és támogatással megújult hangszerről a felújítás során eddig nem ismert adatok is előkerültek.

Fiatfalva temploma két felekezet istentiszteleti helyeként szolgál: felváltva tartják benne az istentiszteleteket a reformátusok és az unitáriusok. Ezért két orgonája is van, az unitárius orgona az elmúlt években újult meg, a közelmúltban a reformátusok orgonáját is sikerült helyreállítani. Ebből az alkalomból hálaadó istentiszteletet tartottak, ahol mindkét hangszert megszólaltatták.

A hálaadó ünnepen Kató Béla püspök hirdette az ígét a 2Sám 18,10–11 alapján. Prédikációjában hangsúlyozta, bár a reformáció 500. évfordulója alkalmából sok látványos ünnep volt, nincs annál szebb, amikor egy gyülekezet a saját életét próbálja megújítani. A püspök elmondta, az Ószövetségből tudjuk, hogy a zenének gyógyító, nyugtató ereje van, ám a középkorban olyan nagy szerepet kapott, hogy elhomályosult mellette az ige. A reformáció következtében viszont sok helyen mellőzték a hangszereket: sok orgonát kidobtak a templomokból. Csak a 18. században kezdtek el a gyülekezetek újra orgonákat építtetni. A reformátusok identitásának része az orgona. Olyan énekeket kell énekelnünk, amelyek minden generáció számára mondanak valamit, hiszen az éneklésen, a zenén keresztül is Isten igéjét hallgatjuk, a zene is lehetőség az Istennel való párbeszédre – fogalmazott a püspök.

Kántor Csaba székelyudvarhelyi esperes köszöntője után Páll Attila lelképásztor visszaemlékezésében elmondta, miután az orgona végleg elhallgatott, a gyülekezet megtanult kicsinek

lenni, elhítette magával, hogy az istentisztelethez elég az elektromos harmónium. Azonban mindenkiben ott élt a vágy, hogy újra orgonahang kísérje az éneklést. A vágy akkor látszott valósággá válni, amikor a megyei tanácsnál pályázatot nyertek, ez a pénzösszeg kiegészült a helyi közbirtokosság pályázatával, valamint a gyülekezet hozzájárulásával.

Pap Zoltán orgonaépítő mester elmondta, Johannes Prause egyik hangszeréről van szó. Az orgonaépítőnek körülbelül 30 alkotásáról tudunk, ő építette többek között a marosvá-

sárhelyi Vártemplom orgonáját is. A fiatfalvi hangszerezen először a szárazajtai templom díszes volt, 1908-ban került Fiatfalvára, amikor a szárazajtaiak új orgonát rendeltek. Az orgona, amelynek eredetileg része volt a billentyűzet is, egy játszósasztalt kapott, amikor áthozták. A restaurálás során rekonstruálták a hangszer eredeti színét, valamint a frontsípkat is helyre kellett állítani, ezeket az eredeti méret alapján készítették. A restaurálási munkálatok után az orgonaépítő két fia szólaltatta meg a templom két orgonáját.

| K. G. |

A helikopter felett ott van a legnagyobb orvos

Beszélgetés Deák András rohammentő-oktatóval

A természeti csapás mindig felkészületlenül ér, balesetek a környezetünkben is történhetnek. Érdeemes, ha előre készülünk ezekre, így hamarabb leszünk urai a helyzetnek. Az Agnus Rádió *Kézenfogva* egészségügyi rovatának legutóbbi vendége Deák András rohammentő-oktató volt, aki mesélt munkájáról, és néhány hasznos tanáccsal is ellátott.

– Tűzoltóautókat gyakran látunk, hallunk a városban. De mi történik bent a tűzoltóságban?

– Jó érzés olyan helyen ülni, ahol el lehet mesélni azt, amiből tanulni is lehet. Hogy mi történik a tűzoltóságban, amikor nem rohangálnak az autók? Egyszerű: edzések, elméleti oktatás, gyakorlatok, pihenés, evés, alvás, ha lehet. Amikor kimegyünk, akkor valahol baj van.

– Milyen a munkabeosztás, hiszen a nap huszonegy óráját le kell fedni?

– A kollégáim, akik műszakban dolgoznak, 24 órát vannak szolgálatban, és 48 órát szabadok. Katonai berkekben dolgozunk, az első szabadnapon nem lehet elhagyni a laktanya, Kolozsvár területét, mert az állomány egyharmadának készenléti állapotban kell lennie a különböző nagyobb katasztrófák miatt. Én viszont napi nyolcórás munkaidőben dolgozom.

– A csapatot fiúknak nevezted, vannak nő munkatársak is?

– Jogilag lehetnek, nálunk is vannak Kolozs megyében hárman. A 24 órás műszakban eléggé „leányoknak kell lennie a gáton” az illetőnek, mert egymást is kell mentenünk, ha baj van. Ezért egyes fiúk nehezen tudják elképzelni, hogy őt egy kolléganőjük, ha a helyzet kéri, háttára kapja és kimentí. Akik a fizikai próbákat kiállják, azok ott lehetnek velünk, sőt megvan az előnye is. Sokszor van kisgyerek az áldozat körül, vagy éppen kiskorú az áldozat, s a lányok könnyebben megnyugtatók.

– A katasztrófa helyzetekről az utóbbi időben egyre többet hallhatunk. Miért?

– A katasztrófák stresszhelyzetet okoznak, ami veszélyezteti a mentést. Nehéz felkészíteni a lakosságot, mert pánikhelyzetet keltene, ha a katasztrófavédelem civileket is bevonna a gyakorlatba. Gondolom, a fejlett országokban ezeket már kisiskolás korban oktatják. Az iskolában gyakorolják a gyülekezést tűz vagy földrengés esetére. Kell tudni, hogy körülbelül hányan voltak az épületben, hogy amikor megérkeznek a tűzoltók, tudják, hány gyereket kell keresni. Ezért is fontos írni a jelenléteket munkahelyeken is.

– Az ősz folyamán Erdélyben végigsöpört egy szélvihar. Mit tehetünk, ha nem érünk haza időben?

– Fedezékbe kell vonulni. Hívó emberként tudjuk, véletlenül nincsenek, de vannak nehéz, szomorú helyzetek, amelyek lehet, hogy Isten akaratából történnek. Ez persze nem azt jelenti, hogy felemelt fővel várom, hogy a fejembe essen egy faág. Meg kell tenni az óvintézkedéseket: ha vezetünk, meg kell állni. Az autót olyan széllelkések érhetik, amiktől a stabilitását elveszti. Minél nagyobb a sebesség, minél nagyobb vízréteg van az úton, annál inkább kormányozhatatlanná

válik az autó. Nem muszáj kiszállni az autóból, mert az valamennyire véd az ütésektől. Tapasztalt sofőr hosszabb útra teli tankkal indul el, van nála pokróc, ivóvíz, étel, amellyel egy hosszabbra sikerült kirándulást túl tud vészeln.

Ha gyalog vagyok, fejembe eshetnek faágak, a régi épületek díszítőelemei. Ez esetben kapualjba vagy épületbe húzódnunk be. Ne rohangáljunk az autók között. Leeshetnek a villamoshuzalok is. Ha ráesik az autóra, ne szálljunk ki belőle, mert a gumikerekei miatt védve vagyunk. Viszont, ha ki akarunk szállni, akkor egyszerre két lábbal kell ráállunk a küszöbre, finoman kiugrunk, s közben nem fogjuk az autó semmilyen részét, hogy ne legyen kapcsolat a föld és az autó között. Zárjuk az áramkört, s nem történik áramütés.

– Mit kell tenni villámcsapás idején?

– A villámcsapásnak időnként halálos áldozatai is vannak. Ilyenkor nem szabad szaladni, mert a lábaink ritmikus földhöz való hozzáérése magához vonzza azt az áramot, ami becsapott valahol körülöttem, s a föld alatt terjed. A szakemberek azt mondják, a legjobb leguggolni vagy lefeküdni, lábakat összezárni, hogy ne tudjon az áram egyik lábamon bemenni s a másikon kijönni. Magányos fa alá nem bújunk be, mert az is vonzza az áramot. Az esernyőt sem nyitjuk ki. A modern esernyők például szénszálasak, a reklám szerint nem törnek el a viharban, csak éppen a villámütést nagyon vonzza.

– Mi a helyzet a háztartási tüzeknél?

– Őrizzük meg a lélekjelenlétünket. Lényeges felmérni, mekkora a veszély. Konyhai serpenyőben, ha túlhevítjük az olajat, lángra lobbant. Minél fáradságosabb az olaj, annál könnyebben berobban anélkül, hogy láng érné. Ez egyelőre nem

katasztrófa. Először megnyugszunk, lekapcsoljuk a gázt, leguggolva közelítjük meg a tűzhelyet, és keresünk egy megfelelő fedőt, amit rá tudunk tenni a serpenyőre. Hogyha megnedvesítünk egy rongyot, s először azt tesszük rá, s utána a fedőt, az még jobb, de ne csöpögjön bele víz. Ez elzárjuk a tűz oxigéntáplálását. Nem szabad vizet önteni rá, ez a kőolajtermékek sajátossága: a fajsúlyuk könnyebb, mint a vízé. A víz leszáll az aljára, felforrósodik, vízgőz keletkezik, ami robbanáshoz vezet.

– Hogyan tekintesz az ilyen nehéz helyzetekre? Mi ad erőt ilyenkor?

– Az ember érzelmi szintjének van egy védekező mechanizmusa. Bibliai nyelven: megkeményíti a szívet. Ez csak bizonyos szintig jó: ha túl kemény a szívem, robotként dolgozom. Empátia nélkül elég érdekes lenne egy ilyen bevetés, de kialakulhat az ellentéte is, hogy túlcordul az empátia, s együtt sírunk az áldozattal. Meg kell küzdeni ezekkel. Nem könnyű a munka végzetével mindezt felakasztani a fogastra. Tavaly nyáron volt a családban egy csúnya baleset. Isten akkor rádöbentett arra: rohammentő-oktatóként milyen kicsi semmi vagyok. Ott voltam tíz méterre a lányom mellett, leesett egy lépcsőről, s eszméletlenül feküdt. Ott volt a táskám, mindenféle felszerelés, s amíg kijött a mentő, elég rossz állapotba kerültem én is. Persze megtettem mindent, de rádöbentem: Istenem, ezt valamiért adtad. Nekem így könnyebb beszélni, mert nem lett semmi komplikáció. Egészen más a helyzet ott, ahol súlyosabb a gond. Rá kell jönni arra, hogy mindenféle orvosi manőver, helikopter felett ott van a legnagyobb orvos, aki nélkül semmik vagyunk. És végül is az ő tudtával történnek a dolgok. Ez számomra támasz.

Díjazottak Marosszentimrén

25. alkalommal adták át a Czelder Márton- és Földes Károly-díjat

Egyházkerületünk és a Diaszpóra Alapítvány 25 éve osztja ki a szöványközösségekben kiemelkedő tevékenységet végző lelkészeknek a Czelder Márton-díjat és a világi személyeknek járó Földes Károly-díjat a szöványban munkál-

kodó gondnokoknak, presbitereknek, tanítóknak. E díjakat 2017 őszén az erdélyi szövány jelképévé vált marosszentimrei református templomban adták át.

A jubileumi alkalommal a Czelder Márton-díjat Gudor Kund Botond (képünkön jobbra) gyulafehérvári lelkész, a nagyenyedi egyházmegye esperese kapta, a Földes Károly-díjat pedig Farkas Béla (képünkön balra) vízügyi mérnök, Râmnicu Vâlcea-i református gondnok vehette át. Az ünnepségen, amelyen részt vett az egyetlen marosszentimrei református magyar asszony is, közlőrl és távolról érkező vendégek népes közössége töltötte meg a régóta üresen álló templomot. Az istentiszteleten jelen voltak korábbi díjazottak is.

A Czelder-díjjal jutalmazott Gudor Kund Botond gyulafehérvári lelkipásztor igehirdetése után Vetési László és Jenei Tamás ünnepi beszéd kíséretében nyújtották át a szöványdíjakat. Gudor Kund Botond szerteágazó egyházi és kutatói tevékenységéről Demeter László, a baróti múzeum igazgatója tartott laudációt, Farkas Béla mérnök gondnoki munkásságáról pedig lelkipásztora, Szántó Sándor mondott elismerő beszédet. Az ünnepségen a gyergyószentmiklósi egyházköztség nevében Dézsi Zoltán presbiter, egyházkerületi főgondnok emléklapot adott át Vetési Lászlónak és Jenei Tamásnak azért a több évtizedes munkáért, amelyet a szöványban élőkért és az ott szolgáló lelkipásztorokért végeznek. A díjkiosztót követő ünnepi műsorban a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium és a gyulafehérvári Gróf Majláth Gusztáv Károly Római Katolikus Teológiai Líceum diákjai énekeltek, majd elszavalták Jékely Zoltán, Ferenczes István és Kányádi Sándor Marosszentimréről szóló verseit.

A Lélek erejével

Nőszövetségi találkozó és lelkészértekezlet Beresztelkén

Berestelke a közelmúltban kétszer adott helyet a Görgényi Református Egyházmegye rendezvényeinek. A Felső-Maros mente gyülekezeti számára tartott nőszövetségi konferencia után lelkészértekezleten vettünk részt. Mindkét alkalom megerősített: a Lélek erejével újabb mérföldeket, egyéni vagy közösségi csatákat, csüggedést és komoly függőségeket tudunk átvészelnéni, ezekből szabadságot nyerve pedig megújult életet indítani.

A nőszövetségi konferencián dr. Papp György teológiai tanár tartott előadást a reformációban meghirdetett sola-tantételek életet megváltoztató igazságáról. Miért volt szükség e tételekre? Mert az elégtételek nem váltják ki az emberből, hogy jobb legyen – hangzott el. Az ember a kegyelmes Istennel nem a hagyományban találkozik, hanem egyedül Krisztusban. A Szentírás elég ahhoz, hogy megismerjük Krisztusban a felénk közeledő kegyelmes Istent – mondta az előadó. Reformátoraink leromboltak egy olyan hagyományt, amely Isten és ember közé állt.

Lelkészertekezletünk témája a lelkigondozás és a református lelki gyakorlat lehetőségei köré épült. Barticel Kiss Krisztián lelkipásztor az igehirdetés során feltette a kérdést: a reformáció 500 jegyében vajon milyen alap az, amire építünk, vajon milyenek vagyunk mi, az építők, merünk-e kimondani dolgokat, vagy csak a repedéseket tömjük? Az alap Jézus Krisztus. Nem elég ezt felismerni, nem állhatunk meg csupán ezen a szinten, hanem építeni kell.

Az igehirdetést dr. Horváth Leventének, a Bonus Pastor Alapítvány elnökének és lelkigondozó munkatársának előadása követte.

| SZ. E. |

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk mindazokkal,
akik ismerték és szerették, hogy

Trombitás Károly

nyugalmazott marosugrai református lelkipásztor
életének 67. évében csendesen eltávozott. Temetésére 2017. december 2-án került sor a kolozsvári Házsongárdi temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Megemlékezés

Telhetnek hónapok, múlhatnak az évek, akik szeretnek,
nem felednek Téged.

Szomorú szívvel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk a már 10 éve, december 16-án elhunyt drága gyermekre, férjre, édesapára, testvérrre, **Réman Jenő** lelkipásztorra. Életét családjának és négy gyülekezetének (Vice, Szépkényerűszenmárton, Teke, Beresztelke) szentelte. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes.

Gyászoló családja

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

http://www.reformatus.ro/uzenet.html • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

